
[Polska Lista Rezerwatów Biosfery UNESCO](#) ^[1]

Wysłane przez admin w ndz., 2016-04-10 22:40

Rezerwat biosfery to wyznaczony obszar chroniony zawierający cenne zasoby przyrodnicze. Rezerваты te na świecie powstały w ramach programu [UNESCO MaB](#) ^[2] (Man and the Biosphere).

Celem powstawania tych obszarów jest stworzenie miejsc ochrony, obserwacji i badań. W ramach tych rezerwatów wyróżniamy strefę:

- centralną,
- buforową - zabezpieczającą
- tranzytową - przejściową.

Rezerwat Biosfery Bory Tucholskie 2010

Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie” jest 10 rezerwatem utworzonym w Polsce, największym tego typu obiektem w Polsce. Łączna powierzchnia jego trzech stref wynosi 3195 km². Występuje tu wiele naturalnych ekosystemów wodnych, torfowiskowych i leśnych, z których najwartościowsze utworzą jedną ze stref RB, a mianowicie strefę rdzenną.

Strefę rdzenną tworzy: [Park Narodowy Bory Tucholskie](#) ^[3] oraz 25 następujących rezerwatów: Dolina Rzeki Brdy, Bagna nad Stążką, Źródła Stążki, Jezioro Piaseczno, Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego, Miedzno, Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego, Jezioro Laska, Mętne, Bór Chrobotkowi, Bagno Stawek, Jezioro Ciche, Jezioro Małe Łowne, Piecki, Cisy nad Czersk Strug, Kręgi Kamienne, Jezioro Zdręczno, Krwawe Doły, Dury, Jeziorka Kozie, Nasionek,

Ustronie, Bagno Grzybna, Jelenia Góra, Martwe. Łączna powierzchnia strefy rdzennej wynosi 78,81 km². Obszar parku narodowego i wymienione powyżej rezerваты przyrody stanowią najcenniejsze obiekty przyrodnicze całego regionu Borów Tucholskich.

Park znajduje się na terenie województwa pomorskiego, w powiecie Chojnickim, w granicach gmin Chojnice i Brusy. W Parku dominują siedliska borowe, w tym bory suche, z występującymi obok nich siedliskami bagiennymi. Rośnie tu wiele rzadkich gatunków charakterystycznych dla ubogich, oligotroficznych siedlisk, najbardziej zagrożonych przez eutrofizację. Czasem na skrajach lasów i przydrożach występuje tu wyka kaszubska. Spotykane są także rośliny reliktowe z okresu lodowcowego i polodowcowych. Zalicza się do nich m.in. fiołek torfowy, grąźel drobny, gwiazdnica grubolistna, skalnica torfowiskowa, trzcinnik prosty, turzyca strunowa, zimozioł północny, żurawina drobnolistkowa, wyblin jednolistny, grzybienie północne i nasięźrzał pospolity. W czystych wodach jezior lobeliowych występują m.in.: lobelia jeziorna, elisma wodna, poryblin jeziorny, wywłócznik skrętolistny. Rzadko występującym drzewem jest jawor. Często można spotkać sędziwe dęby, buki, graby, ale przeważają sosny.

Ten malowniczy krajobraz leśny upodobały sobie sarny i jelenie, a nawet wilki. W wielu trudno dostępnych obniżeniach terenu zachowały się siedliska rzadkich ptaków: bociana czarnego, kormorana, głuszca i cietrzewia. Spotyka się tam też czaple siwe i łabędzie. Na niebie pojawiają się czasem sokoły wędrowne.

Strefę buforową tworzą głównie cztery parki krajobrazowe, z wyłączeniem powierzchni występujących w nich rezerwatów przyrody, które stanowi strefę rdzenną. Parki krajobrazowe to:

[Wdzydzki Park Krajobrazowy](#) [4]

Obejmuje jezioro Wdzydzkie i kilka mniejszych jezior otoczonych borami. Leśno - pojezierny obszar parku wyróżnia się nieprzeciętnym pięknem krajobrazu. Szata roślinna parku jest różnorodna i dobrze zachowana. W pełni wykształcona jest roślinność wodna i torfowiskowa. Dominującymi zespołami w szacie leśnej są bory świeże i chrobotkowe. Częsty jest bór bagienny, zajmujący jednak małą powierzchnię. Rośnie również, kwaśna dąbrowa, spotyka się łągi olchowo - jesionowe, olsy oraz grądy.

Tucholski Park Krajobrazowy [5]

Powierzchnia parku wynosi 36 983 ha, oś hydrograficzną parku stanowi rzeka Brda z licznymi przełomami i meandrami na otaczającym ją sandrze tzw. sandrze Brdy dominują bory sosnowe.

Obszar parku w województwie kujawsko-pomorskim 256,60km² - otuliny parku 120,59km²

Obszar parku w województwie pomorskim 113,23km² - otuliny parku 38,87km²

Zaborski Park Krajobrazowy [6]

Położony na terenach gmin: Chojnice i Brusy. W parku przeważają lasy sosnowe, jednak na glebach powstałych z glin morenowych rosną naturalne lasy typu grądowego z bogatym runem. Uzupełnia je bogata roślinność w tym relikty pochodzenia polodowcowego na przykład: turzyca strunowa, bażyna czarna, skalnica torfowiskowa, zimoziół północny oraz kilka gatunków mszaków. W jeziorach lobeliowych występują rzadkie rośliny wodne: stroiczka jeziorna, poryblin jeziorny, elisma wodna, jeżogłówka pokrewna. W granicach parku znajduje się około 50 jezior. Do największych należy Jezioro Charzykowskie. Należy ono jak Jezioro Długie, Karsińskie, Witoczno, Kosobudno i Łąckie, do jezior rynnowych, najczęściej przepływowych. W Parku Zaborskim można spotkać, charakterystyczne dla tego terenu, oligotroficzne jeziora lobeliowe z kryształowo czystą wodą i ubogie pokarmowo oraz małe jeziora dystroficzne bogate w związki humusowe. Przez Park przepływają również rzeki. Największa to Brda mniejsza Zbrzyca oraz niewielkie rzeczki płynące w dolinach o wysokich krawędziach porośniętych lasem - Kulawa i Kłonecznica.

Wdecki Park Krajobrazowy [7]

Położony na Pojezierzu Południowopomorskim, w środkowo - wschodniej części Borów Tucholskich, w dorzeczu rzeki Wdy i jej dopływów Prusiny, Ryszki i Sobińskiej Strugi. Pod względem administracyjnym Wdecki Park Krajobrazowy znajduje się w całości na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego. Swoim zasięgiem obejmuje dwa powiaty: świecki, w tym gminy

Drzycim, Jeżewo, Lniano, Osie i Warlubie oraz powiat tucholski, w tym gminy Cekcyn i Śliwice (łącznie 7 gmin). Ok. 70% powierzchni parku leży na terenie Gminy Osie. Siedziba Zarządu Wdeckiego Parku Krajobrazowego znajduje się w Osiu. W skład strefy buforowej wchodzi te powierzchnie leśne i łąkowe wokół 6 rezerwatów przyrody położonych poza obszarami parków krajobrazowych. Strefy buforowe sześciu rezerwatów zlokalizowane są na obszarach chronionego krajobrazu, które są jedną z form ochrony przyrody w Polsce.

Strefę tranzytową tworzą te obszary 22 gmin (13 z województwa kujawsko -pomorskiego i 9 z województwa pomorskiego) i jednego miasta (Tuchola w województwie kujawsko-pomorskim), które nie wchodzi w skład parku narodowego i parków krajobrazowych. Wśród nich znajdują się obszary następujących gmin: Bukowiec, Cekcyn, Drzycim, Gostycyn, Jeżewo, Kęsowo, Lniano, Lubiewo, Osie, Śliwice, Świekatowo, Tuchola i Warlubie (woj. kujawsko - pomorskie) oraz Brusy, Chojnice, Czersk, Dziemiany, Karsin, Konarzyny, Kościerzyna, Lipusz, Stara Kiszewa (woj. pomorskie). Powierzchnia strefy tranzytowej wynosi 206 864,57 ha. Strefa tranzytowa jest niemal dwukrotnie większa od obszaru strefy buforowej. Pod względem ekonomicznym jest to obszar jednolity, zorientowany na gospodarkę leśną, przetwórstwo drewna i ubocznych produktów leśnych oraz na rekreację i wypoczynek. Te dziedziny gospodarki realizowane są z uwzględnieniem zasad ochrony przyrody. W strefie tranzytowej występuje dziesięć obszarów Chronionego Krajobrazu (całkowicie lub częściowo) oraz kilkaset pomników przyrody, głównie drzew i alei drzewnych. Znajdują się w niej również liczne użytki ekologiczne, trzy zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, siedem specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO) ustanowione w oparciu o Dyrektyw Siedliskową Unii Europejskiej oraz dwa obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) ustanowione w oparciu o Dyrektyw Ptasi UE.

Rezerwat Biosfery Polesie Zachodnie 2002

[Poleski Park Narodowy](#) [8] położony w polskiej części Polesia. Obejmuje liczne bagna, torfowiska i jeziora krasowe oraz naturalne kompleksy leśne z bogactwem flory i fauny, znajdujące się na Równinie Łęczyńsko-Włodawskiej. Powierzchnia parku wynosi 9764,3071 ha, zaś jego otuliny 13624,25 ha. Obfituje w rośliny typowe dla terenów podmokłych i bagiennych. Na terenie parku występuje około tysiąca gatunków roślin naczyniowych, z czego z których 170 to gatunki rzadkie, 81 podlega ochronie gatunkowej, a kolejnych 15 znajduje się w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin. W faunie Poleskiego Parku Narodowego można spotkać wiele rzadkich gatunków zwierząt. Liczy ona razem około 290 gatunków. Jej różnorodność wynika z ilości i różnorodności siedlisk występujących w parku. Wiele zwierząt należy do gatunków chronionych.

Rezerwat Biosfery Puszcza Kampinowska 2000

[Kampinoski Park Narodowy](#) [9] leży na północny zachód od Warszawy, z którą bezpośrednio sąsiaduje. 70% jego powierzchni stanowi Puszcza Kampinowska. Spośród 1370 gatunków roślin naczyniowych ochronie podlega 69 gatunków. W krajobrazie dominują wydmy i bagna. Spośród żyjących tu 16000 gatunków zwierząt 83 gatunki, jako zagrożone, zostały wpisane do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Dalszych 280 objęto ochroną gatunkową. Południowy Szlak Leśny długości 56,1km wiedzie od domu Fryderyka Chopina w Żelazowej Woli przez Puszcę Kampinoską do granic Warszawy. W czasie dwóch dni wędrówki można zobaczyć tereny rolnicze, łąki na torfowiskach, liściaste lasy bagienne, wyniosłe wydmy ze starym borem sosnowym, liczne okazałe drzewa - pomniki przyrody i historii.

Międzynarodowy Rezerwat Biosfery Karpaty Wschodnie 1992

Pierwszy rezerwat biosfery UNESCO leżący na obszarze trzech krajów: Polski, Słowacji i Ukrainy.

W skład wchodzi:

[Bieszczadzki Park Narodowy \(Polska\)](#)

[10]

Położony jest w Bieszczadach Zachodnich. Roślinność stanowi około 780 gatunków roślin naczyniowych, 250 gatunków mchów, 500 gatunków porostów i 1000 gatunków grzybów.

Natomiast fauna to 230 gatunków kręgowców, jak również duża ilość pierścienic, owadów i pajęczaków.

[**Ciśniańsko - Wetliński Park Krajobrazowy \(Polska\)**](#)

[11]

Położony jest w Bieszczadach Zachodnich. Krajobraz Parku tworzą malownicze grzbiety górskie.

Duże kompleksy leśne stanowią doskonałe siedlisko bytowania zwierząt. Osobliwością parku są progi skalne i przełomy a także ostańcowe skałki. Najbardziej cenne przyrodniczo miejsca do których w większości dotrzeć można szlakami turystycznymi objęto ochroną rezerwatową. Rezerwat ścisły Zwierzło i rezerваты: Cisy na Górze Jawor, Woronikówka, Gołoborze, Sine Wiry, Olszyna łągowa w Kalnicy, Przełom Osławy pod Duszatynem.

[**Park Krajobrazowy Doliny Sanu \(Polska\)**](#) [11]

Położony jest w północnej części Bieszczadów. Obejmuje pasmo Otrytu, dolinę górnego Sanu oraz północne zbocze głównych pasm Bieszczadów.

W Parku zasadniczo wyróżnia się dwa piętra roślinne: podgórze i regiel dolny. Bogactwo siedlisk i biocenoz Parku sprzyja rozwojowi życia zwierzęcego.

[**Park Narodowy Połoniny wraz ze strefą otulinową \(Słowacja\)**](#) [12]

Do 1997 r. Chroniony Krajobrazowy Obszar Wschodnie Karpaty. Leży na północno - wschodniej części Słowacji na granicy z Polską i Ukrainą. Dominującym elementem przyrody są lasy zwłaszcza bukowe oraz jodłowo - bukowe, dla parku charakterystyczne są również górskie łąki. Wysokim biologicznym zróżnicowaniem odznacza się także fauna Parku.

Odnotowano tu 3600 gatunków bezkręgowców z grupy dwuskrzydłowych, motyli, pajęczaków i robaków, z kręgowców odnotowano 294 gatunki z tego 13 gatunków ziemiowodnych, 8 gatunków płazów, 198 gatunków ptaków i 55 gatunków ssaków. Poza tym występuje tu duża zwierzyna, gatunki mięsożerne a sporadycznie przenikają żubry i łosie.

Użański Przyrodniczy Park Narodowy (Ukraina)

Dawniej rezerwat Stuzycia. Znajduje się w zachodniej Ukrainie w rejonie wełykoberezniańskim obwodu zakarpackiego. Obejmuje obie strony doliny górnego Użu wraz z jego źródłami.

Roślinność Parku stanowią głównie lasy liściaste, z których ponad 3 tysiące hektarów stanowią pierwotne puszcze.

Nadsański Regionalny Park Krajobrazowy (Ukraina)

Położony jest w zachodniej Ukrainie, w powiecie turczańskim obwodu lwowskiego. Obejmuje w całości wschodnią ukraińską część doliny górnego Sanu, trzy pasma górskie biegnące z północnego zachodu na południowy wschód: Czerwony Wierch, Sański Grzbiet i Buczok, dalej doliną wykorzystywaną przez potoki Rika i Jabłuńka. Lasy i zarośla stanowią tu 51,6% obszaru NRPR, zaś aż 42,9% grunty rolne.

Wśród lasów przeważają bukowe, jodłowe i świerkowe. Szata roślinna terenów NRPK została silnie przekształcona przez człowieka.

Tatrzański Rezerwat Biosfery 1992

[Tatrzański Park Narodowy \(Polska\)](#) [13]

Powierzchnia Parku wynosi 21197 hektara i dlatego zaliczany jest do jednego z największych Parków Narodowych w Polsce.

Około 70% powierzchni Parku zajmują lasy i zarośla kosodrzewiny a pozostałe 30% to murawy wysokogórskie, skały i wody.

[Tatrzański Park Narodowy \(Słowacja\)](#) [14]

Pokrywa część Tatr Wysokich, Tatr Zachodnich i całość Tatr Bielskich.

Do głównych zadań TANAP-u należą:

- wszechstronna ochrona zachowanego pierwotnego stanu środowiska naturalnego,
- kierowanie wykorzystaniem gór do celów leczniczych, sportowych i rekreacyjnych.

Karkonoski Rezerwat Biosfery 1992

Obejmuje obszar [Karkonoskiego Parku Narodowego](#) [15] w Polsce i w Czechach. Chroni szczytowe partie najwyższej grupy górskiej Sudetów, z granitowymi skałkami o fantastycznych kształtach. W Polsce tylko na tym obszarze rosną dzwonek karkonoski i skalnica bazaltowa. Stwierdzono występowanie ok. 100 gatunków ptaków i ok. 40 gatunków ssaków w tym 16 gatunków nietoperzy. Atrakcją Karkonoszy jest muflon (przodek pochodzący z Korsyki i Sardynii), wprowadzony tu na początku XX w. Na terenie Karkonoszy stwierdzono także 4 gatunki ryb, 6 gatunków płazów i 5 gatunków gadów. Warto się wybrać na Śnieżkę (1603m n.p.m), najwyższy szczyt w Karkonoszach i całych Sudetach. Na samym szczycie można zwiedzić zabytkową kaplicę z 1681r oraz Obserwatorium Wysokogórskie Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Rezerwat Biosfery Babia Góra 1977, stracił swój status w 1997, odzyskał w 2001

[Babiogórski Park Narodowy](#) ^[16] znajduje się w Polsce południowej, przy granicy ze Słowacją. Swoje wyróżnienie zawdzięcza unikatowym walorom przyrodniczym, tj. doskonale zachowany biotop wysokogórski z kompletną strefowością, długiej historii ochrony oraz intensywnie prowadzonym na jej obszarze badaniami naukowym.

Rezerwat Biosfery Jezioro Łuknajno 1977

[Rezerwat Przyrody Jezioro Łuknajno](#) ^[17] położony jest na terenie Mazurskiego Parku Krajobrazowego. Chroni jedną z największych ostoi łąbiedzia niemego w Polsce. Utrzymaniu się tak licznej kolonii (nawet około 2000 osobników), sprzyja duża powierzchnia jeziora i korzystne warunki siedliskowe także dla wielu innych przedstawicieli fauny.

Zobaczyć tu można kaczkę hełmiatkę, bielika, błotniaka stawowego, czaplę siwą, kormorana, rybitwę czarną, a na wodzie łyski, perkozy oraz kaczki płaskonose. Występuje tu również remiz a w trzcinach rzadka wąsatka.

Słowiński Rezerwat Biosfery 1977

[Słowiński Park Narodowy](#) ^[18] położony jest w środkowej części polskiego

wybrzeża. W 1995 r. został wpisany na listę terenów chronionych Konwencją ramsarską o obszarach wodno - błotnych o międzynarodowym znaczeniu przyrodniczym.

Charakterystycznymi elementami Parku są przymorskie jeziora, bagna, łąki, torfowiska, nadmorskie bory i lasy, a przede wszystkim wydmy las mierzei z ruchomymi wydmy. Symbolem Parku jest mewa.

Białowieski Rezerwat Biosfery 1976

[Białowieski Park Narodowy](#) [19] położony jest w północno - wschodniej części Polski. W skład parku wchodzi 3 jednostki administracyjne:

- Obręb Ochronny Orłówka
- Obręb Ochronny Hwoźna
- Ośrodek Hodowli Żubrów.

Białowieski Park Narodowy chroni najlepiej zachowany fragment Puszczy Białowieskiej - to naturalny las, o charakterze pierwotnym, jaki przed wiekami rozciągał się w strefie lasów liściastych i mieszanych. Charakteryzuje się dużą różnorodnością Biologiczną.

Symbolem Parku jest żubr - największy ssak lądowy Europy. Znalazł on tu swoją ostatnią ostoję, gdzie zaczęto proces przywracania go naturze.